

Familie : Geometridae
Subfamilie : Larentiinae

Lygris pyraliata Den. & Schiff.

Wijnegem : 28-6-70 1 ♂ aan licht gevangen (DE PRINS)

De aanduiding : "partout" in catalogus Lambillion-Derenne (daarin nagevolgd door Lhomme) schijnt mij sterk overdreven. Afgevlogen ex. zijn soms verwisseld met *L. mellinata* (en zelfs met *L. populata*).

Catalogus LEMPKE geeft voor Noord-Brabant vier vindplaatsen aan. Het supplement van 1976 voegt er nog vier nieuwe plaatsen aan toe. De rups leeft op *Galium*-soorten.

A. Janssen

morfologie, systematiek

LYGRIS MELLINATA F. EN L. PYRALIATA DEN. & SCHIFF.

Op 28 juni 1970 werden te Wijnegem 2 Geometridae gevangen en zonder meer als *Lygris mellinata* F. (*associata* Bkh.) gedetermineerd, daar er uit onze provincie nog geen melding werd gemaakt van *Lygris pyraliata* Den. & Schiff. Bij nader onderzoek bleek echter één van de twee exemplaren toch *L. pyraliata* Den. & Schiff. te zijn. Een absolute zekerheid kregen we door het genitaalonderzoek.

A. Uiterlijke determinatiekenmerken

1. De bovenzijde van de voorvleugels :

Bij *L. mellinata* F. is de grondkleur donkerder. De drie dwarslijnen komen verder naar de buitenkant van de vleugel. De twee binnenste dwarslijnen maken een scherpe hoek terwijl de buitenste (de derde) meer afgestompt is. Het middenveld blijft over zijn gehele lengte breed. De vleugelpunt wordt door een scherp afgetekend lijntje in twee gedeeld. Boven het streepje is de vleugel bleekgeel (zoals de grondkleur) en er onder is heel het franjeveld oranje-achtig aangelegd. De franjes zijn scherp afgetekend geel en bruin geblokt. De franjelijijn is over haar hele lengte onduidelijk aanwezig.

Bij *L. pyraliata* Den. & Schiff. is de grondkleur in het algemeen iets lichter. De kleur van de dwarslijnen gaat meer naar het bruine toe. De dwarslijnen blijven dicht bij de wortel. Ook de derde dwarslijn maakt een scherpe hoek. Naar de binnenkant van de vleugel wordt het middenveld veel smaller. De vleugelpunt wordt door een onduidelijke lijn in twee verdeeld. Dit lijntje is aan de benedenkant donker aangelegd zodat het meer op een schaduw lijkt. Van de franjelijijn blijven hier en daar donkere

vlekjes over. De franjes zijn donker aangelegd doch niet geblokt.

2. De bovenzijde van de ondervleugels :

De ondervleugels zijn bij beide soorten bleekgeel met een onduidelijke dwarslijn. Bij *L. mellinata* F. is de franje duidelijk geblokt; bij *L. pyraliata* Den.& Schiff. is ze enkel een beetje donkerder geel aangelegd.

3. De onderzijde :

Bij *L. mellinata* F. is de geblokte franje duidelijk te zien. Het franjegebied is mooi egaal donkerder geel. De postdiscale lijn (de buitenste dwarslijn) is sterk bruin aangelegd tot in het midden van de vleugel en wordt dan onduidelijker. Op de achtervleugels is deze dwarslijn bruin aangelegd. Bij *L. pyraliata* Den.& Schiff. is het hele franjegebied duidelijk en scherp afgetekend bruin aangelegd van het dwarslijntje in de apex af tot ongeveer in de helft van de vleugel. Ook de zwarte stippen van de franjelijnen komen duidelijker op de onderkant door. Vanaf de derde dwarslijn is het midden van de vleugel donkerbruin getekend in de richting van de vleugelwortel. Boven deze vlek is de vleugel donkerder geel dan eronder.

B. Het genitaalapparaat

Het voornaamste onderscheid is te vinden in de valve, die bij *L. mellinata* F. een duidelijke haak bezit. Beter dan de algemene vorm en de detailverschillen te beschrijven, kan verwezen worden naar de tekening op pagina 6.

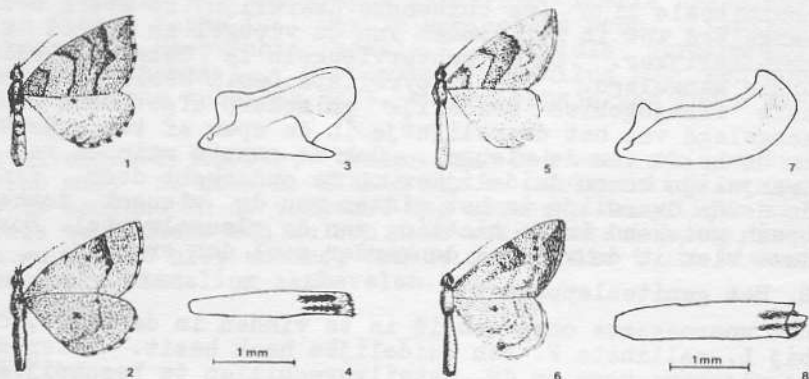
C. De biologie van de twee soorten

	<i>L. mellinata</i> F.	<i>L. pyraliata</i> Den. & Schiff.
Vliegtijd	begin 6, einde 7	midden 6, begin 8
Uiterste data in Nederland	2.VI tot 10.VIII	2.VI tot 24.VIII
Voedselplant	<i>Ribes</i>	<i>Galium</i> , <i>Asperula</i>
Rupsentijd	mei - juni	april, mei - juni
Biotoop	tuinen, boomgaarden, dreven van loofwouden	moerasgebied, heide, bosranden, vochtige weiden, tuinen
Ei	overwintert	overwintert
Synoniemen	<i>associata</i> Bkh.	<i>Larentia dotata</i> Staudinger

B. J. LEMPKE vermeldt in zijn catalogus vijf vindplaatsen in Zeeland en vier vindplaatsen in Noord-Brabant voor *Lygris pyraliata* Den. & Schiff. Het was dus te verwachten dat de soort ook bij ons voorkomt.

Beide soorten zijn op zeer eenvoudige manier van *Lygris populata* L. te onderscheiden daar deze soort twee stompe hoeken heeft in haar buitenste dwarslijn, terwijl de twee besproken soorten er slechts één hebben.

G. De Prins

(Tekening: W. De Prins)

Lygris mellinata F. :

1. bovenzijde; 2. onderzijde; 3. valve; 4. penis.

Lygris pyraliata Den. & Schiff. :

5. bovenzijde; 6. onderzijde; 7. valve; 8. penis.

De vlinders zijn op ware grootte afgebeeld. De delen van de mannelijke genitaalapparaten zijn 10x vergroot.

Literatuur :

- HOFFMEYER, S. : De Danske Målere (2de uitgave)
- JANSSEN, A.: Lijst van Lepidoptera uit de Antwerpse omgeving.
- KOCH, M. : Wir bestimmen Schmetterlinge, (Deel 4).
- LEMPKE, B.J. : Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (14de supplement)
- PIERCE, F.N.: The Genitalia of the British Geometridae.
- TER HAAR : Onze Vlinders (2de uitgave).